

שמחה

עיון בפרשת השבוע על פי ה"פרי צדיק"

ישרי לב הזוכה לשמחה. אף על פי שאינו זוכה לאורה זו תורה שתהא מאירה עיניו ולבבו כל זמן שלא נטהר במעשיו. מכל מקום זוכה לשמחה בה' על ידי התורה מה שלא זכה לה הצדיק גמור שאין לו ישרות לב שלבו דואג בקרבו תמיד:

ואף על פי שהם שתי מדריגות שונות מכל מקום הם באמת נמשכים זה מזה וכלולים יחד. ואיחר ישרי לב דמתחילה כל אחד צדיק ואחר כך בא לישרת לב. ומה דכל ישראל ישרים הוא לפי שכולם צדיקים גם כן. אלא שמכל מקום מדריגות מדריגות הם ויש שזה גובר בו והוא העיקר אצלו להיות צדיק במעשיו. ויש שהישרות לב גובר בו ומכל מקום סוף סוף גם הצדיק זוכה לישרת לב. ועל כן אחר שזכר מדריגת ישרי לב חזר להזכיר הצדיק. ואמר שמחו צדיקים בה' וגו' דגם הם מגיעים למדריגת השמחה אלא שאינו מצד עצמם רק על ידי המאור שמחזירם למוטב ולשמוח בה'. כי זהו תכלית ועיקר הכל וכל המכוון בכל התורה כולה ותר"ג מצוותיה להיות דבוק על ידם באלהים חיים ... וזהו השמחה תמידית שיש לאיש הישראלי מה שנוצר יהודי וניטע תוך מטע ה' להתפאר זרע יעקב דזו שמחה שאין עצב עמה ואין שום דבר החוצץ ומעכב בעד שמחה זו מה שזכה להיות לו חלק באלהים חיים.

8. עולת ראיה ב', עמ' י"ז

והנה ההבדל בין צדיק לישר מתבאר ע"פ דברי הרמב"ם בשמנה פרקים (פ"ו) בענין ההבדל בין הרוצה מרצונו הטוב ללכת בדרכי ד' ובין הכובש אה יצרו. כי מי שטהר את לבבו ועשה רצונו כרצונו של הקב"ה הרי הוא דבק ממש בהש"ת, בחיים האמתיים, בלא שום אמצעי כלל, אבל הכובש את יצרו הרי רצונו נפרד הוא מצד עצמו, אלא שהתורה, שאינה עדיין עצמית בו, מאירה את חשכו ומנחה אותו ללכת באורח ישר, וע"ז הוא משיג שמחת עולם בעת הגמול. נמצא, שלצדיק, הכובש ומצדיק את מעשיו, אע"פ שאין לבו בעצמו ישר, האור הוא זרוע, כזריעה הניכרת רק לאחר זמן, שאע"פ שהוא צריך לכבוש אפלט יצרו ואינו מרגיש את עצם האורה של האהבה, שיזכה בה עצמה לשמחה, מ"מ ע"י שעושה רצון הש"ת בתורה ומצות זרוע לו האור, שיקצרהו ברנה עת יבא על שכרו, וע"י אור התורה יבא לשמחת עולם בהנאה מזיו השכינה. אבל לישרי לב, שישרו רצונם כרצונו של הש"ת, שהוא נמשך לו מרוממות כבוד גדלו, הם משיגים בנפשם עצם השמחה, ולא רק באמצעות האור, והם רואים עולמם בחייהם.

על ידי הבאת הבכורים ראשית פרי האדמה לה' בזה עצמו הוא מגיד שמכיר את כח הנותן כי באתי אל הארץ אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו ועל ידי זה מברר כל הפירות שיש לו שהם רק מסטרא דטוב ואין בו שום ערבוב הרע. וכמו שמצינו שעל ידי ברכת המזון שמודה ומכיר שהשם יתברך הוא הון ומפרנס כתוב שם ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך ... רק על ידי ברכת המזון שבזה שמכיר כח הנותן שוב לא יביא המאכל לידי קטרוג היצר הרע. כן על ידי הבאת הבכורים הראשית פירותיו לפני ה' ועל ידי זה כבר הגדתי וגו', היינו שמכיר כח הנותן על ידי זה מברר כל הפירות שלו שהם רק מסטרא דטוב והאכילה הוא בחינת דברי תורה. ...

ד. ... דהנה ענין הבאת הביכורים לבית המקדש ... שמבטל עצמו עם כל הכוחות שלו להשורש להשם יתברך וכמו שנאמר והשתחוית לפני ה' אלהיך והשתחויה ידוע שהוא בפישוט ידים ורגלים, היינו ביטול כל הכוחות שלו להשורש. ... והנה זה הוא שורש בחינת קדושת כהן בנפש שהיה לו דביקות תמיד במקור הקדושה כמו שנאמר כי שפתי כהן ישמרו דע"ת ודעת הוא פנימיות הכתר ... שהוא למעלה מחכמה ובינת אדם רק שנשפע לו מהשורש. ולכן נבחרו הכהנים לברך את ישראל כי רק על ידם יוכל להיות השפעת הברכה מהשורש המקור.

7. רסיסי לילה נ"ג, ד-ה'

אבל השמחה אינו אלא בהשם יתברך מה שהוא דבוק בו ואפילו עדיין אינו דבוק ואפילו מרוחק לגמרי רק שמכל מקום מבקשו וחפץ לידבק בו נאמר ישמח לב מבקשי ה':

ועל ידי אור תורה ונר מצוה יוכל לזכות לשמחה זו גם כן כי מאן דאחיד באורייתא אחיד בגופא דמלכא והמאור שבה מחזירו למוטב אפילו אותו עזבו חס ושלוש כמו שאמרו במדרש איכה (פתיחתא ב). דעל ידי זה מעורר לבבו לבקש ה' אלהיו ואז זוכה לישרת לב. דכל הישרות שבלב אינו אלא התמימות עם ה' אלהיו דידוע שיש בורא ומנהיג ושאין שום דבר חוץ ממנו וזה מפשט כל עקמומיות שבלב. ואף אם עדיין היצר כרוך בעקבו ואינו מוגדר במעשיו כצדיק גמור ... והאמונה התקועה בקרב כל איש ישראלי דהכל מהשם יתברך היא הגורמת לו ישרת לב. ... ואף דסוף סוף הוא תועה מדרך הישר מכל מקום על ידי זה השם יתברך מיישר אורחותיו והוא הנקרא

1. דברים כ"ו, א-א'

(א) והיה כי תבוא אל הארץ ... (ב) ולקחנת מראשית כל פרי האדמה ... (ג) ובאת אל הכהן אשר יהיה בימים ההם ואמרתי אליו הגדתי היום ליהוה אלהיך כי באתי אל הארץ אשר נשבע יהוה לאבותינו לתת לנו: ... (י) ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי יהוה והזנותו לפני יהוה אלהיך והשתחוית לפני יהוה אלהיך: (יא) ושמונת בבל הטוב אשר נתן לך יהוה אלהיך ולביתך ...

2. דברים כ"ז, מ"ז

תזנת אשר לא עבדת את יהוה אלהיך בשמונה ובטוב לבב מרב כל:

3. בראשית רבה מ"ב, ג'

(אמר) ה' שמואל בר נחמן: בכל מקום שנאמר ויהי - משמש צרה, והיה - שמחה.

4. תהילים צ"ז, י"א-י"ב

(יא) אור זרע לצדיק ולישרי לב שמחה: (יב) שמחו צדיקים ביהוה והודו ליזכר קדשו:

5. תענית ט"ו, א'

אמר רב נחמן בר יצחק ... לא הכל לאורה ולא הכל לשמחה צדיקים לאורה וישרים לשמחה צדיקים לאורה דכתיב אור זרוע לצדיק ולישרים שמחה דכתיב ולישרי לב שמחה:

6. פרי צדיק כי תבוא ב', ד'

ב. והיה כי תבוא וגו'. יש להבין לשון והיה שלא מצינו שיהיה נאמר אצל מצוה רק כשרוצה לומר הבטחה יתכן לשון והיה ... אך לשון והיה קאי על סיום הפרשה שנאמר ושמחת בכל הטוב וגו' שעל ידי שביא הביכורים שהוא הראשית לה' יזכה לשמחה. ומה שאמר בכל הטוב דאיתא (תענית ט"ו). ולא הכל לשמחה וכו' ישרים לשמחה וכו' דכתיב ולישרי לב שמחה כשזוכין ליישר הלב אז זוכין לשמחה. ... לבער היצר הרע מהלב כסיל. וזה שנאמר ושמחת בכל הטוב ואין טוב אלא תורה (כמו שאמרו ברכות ה'). וזה שנאמר הגדתי היום לה' אלהיך וגו' ועדיין לא הגיד כלום שזה התחלת הקריאה. אך